

SPRAWY DEWIZOWE

M I E S I Ę C Z N I K

Prenumerata kwartalna 2 zł.

wraz z przesyłką pocztową

Konto P. K. O. Nr. 22.308

Administracja: Warszawa, Senatorska 8

REDAKTOR

STANISŁAW ETTINGER

Adwokat

Nr. 3—4

Warszawa, czerwiec—lipiec 1937 r.

Rok I

KOMISJA DEWIZOWA

Dekret dewizowy z 26 kwietnia 1936 r. (DURP. Nr. 32, poz. 249) powołał do życia, jako organ wykonawczy w zakresie reglamentacji dewizowej, Komisję Dewizową. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Skarbu z 24 lipca 1936 r. (DURP. Nr. 57, poz. 419) Komisja Dewizowa składa się z przewodniczącego, dwóch członków i dwóch zastępców członków. Minister Skarbu mianuje przewodniczącego Komisji, jednego członka i jednego zastępcę członka, zaś Prezes Banku Polskiego jednego członka, będącego z urzędu zastępcą przewodniczącego i jednego zastępcę członka.

Jednocześnie z ogłoszeniem Dekretu dewizowego zostali powołani do Komisji Dewizowej przez Ministra Skarbu: pp. dyrektor departamentu obrotu pieniężnego w Ministerstwie Skarbu—Wł. Baczyński (przewodniczący), radca ministerialny w Ministerstwie Skarbu—Dr. A. Mantel (członek) i radca ministerialny w Ministerstwie Skarbu—Bielobradek (zastępca członka); zaś przez Prezesa Banku Polskiego: pp. dyrektor Banku Polskiego—Dr. Z. Karpiński (zastępca przewodniczącego) i naczelnik—T. Mierzyński (zastępca członka). W związku z przejściem przewodniczącego Komisji Dewizowej z Ministerstwa Skarbu na inne stanowisko w dniu 1 kwietnia 1937 r. powołany został przez Ministra Skarbu na przewodniczącego Komisji Dewizowej—dotychczasowy zastępca przewodniczącego p. Dr. Z. Karpiński, zaś Prezes Banku Polskiego powołał na zastępcę przewodniczącego Komisji Dewizowej—przedstawiciela sfer gospodarczych Dr. Czerwińskiego, dyrektora Rady Naczelnej Związków Drzewnych w Polsce.

Komisja Dewizowa funkcjonowała w początkowym okre-

sie przy Banku Polskim i nawet pierwsze jej okólniki podpisane były przez Bank Polski. Po paru miesiącach biuro Komisji Dewizowej zostało przeniesione na ul. Wierzbową Nr. 11.

Na czele biura Komisji Dewizowej stoi od samego początku zastępca członka Komisji Dewizowej—p. dyrektor Mierzyński.

Wykonywanie reglamentacji dewizowej w Polsce poszło po linii centralizacji, odmiennie niż naprz. w Niemczech, aczkolwiek Rozporządzenie Ministra Skarbu z 24 lipca 1936 r. przewiduje możliwość tworzenia ekspozytur Komisji Dewizowej, to jednak dotąd ekspozytury takie nie zostały utworzone i biuro Komisji Dewizowej skupia wszystkie sprawy z zakresu reglamentacji dewizowej. Ta centralizacja ma tę zaletę, że pozwala na utrzymanie jednolitości w załatwianiu spraw, a jednocześnie w znacznym stopniu upraszcza samą technikę postępowania. Wady centralizacji, polegające na oddaleniu Komisji Dewizowej od prowincjonalnych ośrodków przemysłowo-handlowych, są złagodzone przez wciągnięcie do systemu reglamentacji dewizowej banków dewizowych, które załatwiają pewne sprawy we własnym zakresie oraz stanowią w postępowaniu dewizowym ogniwo pośredniczące pomiędzy interesantami a Komisją Dewizową. Również pewna decentralizacja nastąpiła na skutek udzielenia przez Komisję Dewizową szeregowi organizacji gospodarczych autonomii dewizowej w pewnym zakresie.

Oprócz zasady centralizacji, należy podkreślić również jednoinstancyjność postępowania dewizowego. Komisja Dewizowa decyduje ostatecznie i od jej postanowienia żaden środek prawny nie służy. Prawomocność jednak postanowień Komisji Dewizowej nie jest bezwzględna, gdyż petent może złożyć—w razie zmiany okoliczności—ponowny wniosek w tym samym przedmiocie, chociażby decyzja Komisji Dewizowej w sprawie poprzedniego wniosku wypadła odmownie. Postanowienia Komisji Dewizowej zapadają na podstawie swobodnego uznania i Komisja nie ma obowiązku podawania motywów decyzji. Stosowanie zasady swobodnego uznania usprawiedliwione jest koniecznością rozstrzygania przez Komisję spraw nie tylko pod kątem widzenia ściśle prawnym, ale również pod względem celowości przy wzięciu pod uwagę konieczności, wpływających ze stosowania odpowiedniej polityki walutowej i gospodarczej.

Dotychczasowe wyniki działalności Komisji Dewizowej udowodniły, że wybrany przez Polskę system techniki regulowania obrotu dewizowego był celowy i jednocześnie oszczędny. Wystarczy przytoczyć, że biuro Komisji Dewizowej zatrudnia wszystkiego około 60 osób, podczas gdy np. w Niemczech, które hołdują zasadzie decentralizacji terytorialnej władz dewizowych, przy ograniczeniu tej decentralizacji, o ile chodzi

o właściwość rzeczową, oraz przy stosowaniu zasady instancyjności, funkcjonuje oprócz naczelnego urzędu dewizowego (Reichsstelle für Devisenbewirtschaftung) kilkadziesiąt urzędów dewizowych I instancji, zatrudniających ponad 1000 urzędników, co nawet przy wzięciu pod uwagę bardziej rozwiniętego życia gospodarczego Niemiec świadczy jednak o pewnym przeroście organizacyjnym władz dewizowych w tym kraju w porównaniu z Polską.

Po przejściowych trudnościach w pierwszych paru miesiącach swego istnienia, spowodowanych pewną dezorientacją publiczności i koniecznością skomplikowanego uzgodnienia reglamentacji dewizowej z reglamentacją obrotu towarowego — Komisja Dewizowa działa obecnie wyjątkowo sprawnie, załatwiając wnioski interesantów w ciągu kilku dni, co w stosunkach naszej praktyki administracyjnej jest zjawiskiem wyjątkowym. Oprócz załatwiania wniosków biuro Komisji Dewizowej udziela niezliczonej ilości odpowiedzi ustnych i pisemnych na zapytania publiczności, i ta informacyjna działalność załatwiana jest przez biuro bezpośrednio, podczas gdy załatwianie wniosków odbywa się przez banki dewizowe.

Działalność Komisji Dewizowej była, zasadniczo rzecz biorąc, dość liberalna, a w każdym razie wolna od schematyzowania i indywidualizująca poszczególne sprawy zgodnie z potrzebami życia gospodarczego.

OKÓLNIKI KOMISJI DEWIZOWEJ.

WYDANIE II.

Warszawa, dnia 21 kwietnia 1937 r.

OKÓLNIK Nr. 24

Przepisy zmienione uchwałą Komisji Dewizowej z dn. 20.IV. 1937 r.

Administracja nieruchomości cudzoziemców Generalne zezwolenia dla adwokatów

Komisja Dewizowa zezwala generalnie — aż do odwołania—

I

1. a) **dzierżawcom i lokatorom** nieruchomości, będących własnością cudzoziemców — na płacenie wszelkich ze stosunku dzierżawy względnie najmu wynikających należności cudzoziemców, do rąk zamieszkałych w kraju należycie umocowanych administratorów nieruchomości. Udzielanie kredytu zagranicznym właścicielom

nieruchomości w postaci uiszczania czynszu najmu względnie tenty dzierżawnej za okresy dłuższe, niż przyjęte zwyczajowo lub w umowie, zawartej przed dniem 27.IV.1936 r. — wymaga osobnego zezwolenia Komisji Dewizowej.

- b) **innym osobom** — na płacenie do rąk administratorów należności z wszelkich innych tytułów, związanych z eksploatacją nieruchomości, jak np. sprzedaż ziemiopłodów, drzewa i wytworów przemysłu rolniczego, odszkodowania z ubezpieczenia nieruchomości itp.;
 - c) **organom egzekucyjnym** — na wypłacanie do rąk administratorów wyegzekwowanych sum, pochodzących z tytułów, wyżej pod pkt. a) i b) wymienionych;
2. zamieszkałym w kraju **administratorom nieruchomości**
- a) na inkasowanie wyżej pod pkt. 1. wymienionych należności, płaconych dobrowolnie lub w drodze egzekucji;
 - b) w granicach zainkasowanych sum: na opłacanie w kraju wszystkich podatków, opłat i wydatków, związanych z administracją i konserwacją danej nieruchomości; na czynienie nakładów, związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego; na wypłacanie w kraju zaopatrzeń emerytalnych byłych pracowników względnie ich rodzin, zapomóg oraz datków na cele społeczne i charytatywne w wysokości normalnie stosowanej; na wypłacanie właścicielowi podczas bytności w kraju, do zł 500.— za każdy miesiąc pobytu w kraju, bez prawa wywozu;
 - c) w granicach zainkasowanych sum: na spłatę w kraju odsetek i kapitału długów hipotecznych, zabezpieczonych na danej nieruchomości.

Wpłaty, o których mowa w pkt. 2 b) i c), jeśli mają służyć na pokrycie należności cudzoziemca, mogą być dokonywane jedynie drogą wpłaty na rachunek zablokowany wierzyciela w banku dewizowym.

Powyższego, generalnego zezwolenia udziela się pod warunkiem, że administratorzy wpłacać będą do końca każdego miesiąca pozostałą z ubiegłego miesiąca nadwyżkę zainkasowanych w gotówce, a uzyskanych z wymienionych nieruchomości, przychodów nad wydatkami do banku dewizowego na rachunek zablokowany, składając bankowi pisemne rozliczenie potrąceń, dokonanych na cele przewidziane pod pkt. 2. b) i c).

W żadnym wypadku nie wolno administratorowi—bez zezwolenia—przekazać za granicę lub wypłacić w kraju jakąkolwiek, zainkasowaną w gotówce lub innych środkach płatniczych sumę do rąk właściciela - cudzoziemca, a wypłaty w kraju z jego polecenia do rąk osób trzecich dopuszcza się tylko na cele względnie z tytułów wyżej pod pkt. 2. b) i c) podanych.

Upoważnia się banki dewizowe i Oddziały Banku Polskiego do wypłacania z powyższych rachunków zablokowanych z sum wpłaconych z przychodu danych nieruchomości, wyżej wymienionym administratorom — kwot, wyłącznie na cele ściśle wskazane w pkt. 2. b) i c), pod warunkiem, że administrator wykaże tytuł wypłaty dowodami pisemnymi, które bank zachowa w odpisie dla celów kontroli.

3. **dłużnikom, sądom, organom egzekucyjnym oraz organom administracji publicznej** — na wypłacanie do rąk adwokatów należności, przysługujących ich mocodawcom - cudzoziemcom, z wyjątkiem należności z tytułu sprzedaży: nieruchomości oraz praw rzeczowych na nieruchomościach;
4. **adwokatom oraz ich substytutom:**
- a) na użycie w kraju zaliczki, otrzymanej od cudzoziemca lub jego pełnomocnika w związku z powierzoną sprawą celem pokrycia kosztów z tą sprawą związanych;
 - b) na wykładanie własnych pieniędzy na koszty, związane z prowadzeniem spraw cudzoziemców, pod następującymi warunkami: wypłata taka dopuszczalna jest tylko w przypadkach nagłych, gdy otrzymanie zaliczki z zagranicy nie jest możliwe w terminie, którego niedotrzymanie pociągnęłoby za sobą szkodę dla mocodawcy; suma kwot w ten sposób przez adwokata wypłaconych za jednego klienta nie może przekraczać ogółem zł 500.—; wyłożone w ten sposób kwoty winny być zwrócone adwokatowi najdalej w ciągu dwóch miesięcy, przy czym zwrot nie może nastąpić za granicą, do rąk adwokata lub — z jego polecenia — do rąk osoby trzeciej;
 - c) na inkasowanie należności, związanych z powierzoną przez cudzoziemca względnie jego pełnomocnika sprawą, od dłużników, wpłacających dobrowolnie lub w drodze egzekucji, od sądów, organów egzekucyjnych i organów administracji publicznej, z wyjątkiem należności z tytułu sprzedaży: nieruchomości oraz praw rzeczowych na nieruchomościach;
 - d) na zapłacenie w kraju z zainkasowanych należności cudzoziemców, podatków i danin publicznych, ściśle związanych z powierzoną sprawą;
 - e) na potrącanie sobie oraz na wypłacanie do rąk substytuującego adwokata, o ile tenże zamieszkuje w kraju, z zainkasowanych należności cudzoziemców zaliczek, wyłożonych w danej sprawie zgodnie z postanowieniami pkt. 4. b) niniejszego rozdziału i honorarium należnego od tej sprawy, w wysokości ustalonej w obowiązujących przepisach o wynagrodzeniu adwokatów, lub umownego, o ile honorarium umowne nie przekracza 10% zainkasowanych sum;
 - f) na wpłacanie zainkasowanych sum do rąk zarejestrowanych przedstawicieli handlowych, którzy — na podstawie okólnika Komisji Dewizowej nr 7 — uprawnieni są do inkasowania należności, przypadających reprezentowanym przez nich firmom zagranicznym.

Powyższego generalnego zezwolenia Komisja Dewizowa udziela pod następującymi warunkami:

Adwokaci wpłacać będą zainkasowane w gotówce należności cudzoziemców, po dokonaniu potrąceń, przewidzianych w pkt. 4. d), e) i f) na rachunki zablokowane mocodawców - cudzoziemców w banku dewizowym;

wpłatę taką winien adwokat skutecznie w przeciągu miesiąca od daty zainkasowania należności; przy wpłacie winien adwokat złożyć bankowi pisemne rozliczenie potrąceń, dokonanych na cele wskazane wyżej pod pkt. 4. d), e) i f) oraz podać dokładne oznaczenie sprawy.

Nie wolno adwokatowi — bez zezwolenia — przekazywać za granicę ani wypłacać w kraju do rąk mocodawcy-cudzoziemca lub z jego polecenia jakichkolwiek, zainkasowanych w gotówce lub innych środkach płatniczych sum.

Otrzymane przez adwokatów od zagranicznych mocodawców, tytułem honorarium i zwrotu wyłożonych zaliczek, zagraniczne środki płatnicze winny być odprzedane Bankowi Polskiemu lub bankom dewizowym. Odprzedając dewizy adwokaci obowiązani są żądać odpowiednich potwierdzeń, które winni przechowywać u siebie dla celów kontrolnych. Potwierdzenia te banki wydawać będą bezpłatnie.

Dozwolona jest wysyłka za granicę tytułów egzekucyjnych. sądowych lub administracyjnych, pod warunkiem, że zagranicznym odbiorcą będzie wyłącznie osoba, na rzecz której omawiane tytuły zostały wydane.

II

W razie odebrania przez administratorów lub adwokatów należności **cudzoziemców w wekslach lub czekach**, mogą administratorzy i adwokaci zatrzymywać u siebie te środki płatnicze aż do czasu zainkasowania równowartości, z którą postąpić należy zgodnie z postanowieniami niniejszego okólnika.

Natomiast do odbioru należności cudzoziemców w postaci **papierów procentowych i dywidendowych lub kuponów** od takich papierów, celem zachowania ich u siebie w depozycie, winni administratorzy i adwokaci uzyskiwać osobne zezwolenia Komisji Dewizowej zgodnie z postanowieniami okólnika nr. 33.

III

Sumy zainkasowane przez administratorów i adwokatów na rzecz osób fizycznych lub prawnych, mających siedzibę lub miejsce zamieszkania na terenie **W. M. Gdańska**, mogą być wpłacane z pominięciem wpłaty na rachunki zablokowane, — na rachunki gdańskie („Daki-Konta”) wierzyciela (właściciela), pod warunkiem, że zobowiązanie mieści się w granicach normalnego obrotu płatniczego zgodnie z postanowieniami okólnika Komisji Dewizowej nr 16 z dnia 25 marca 1937 r.

Zapłata należności osób zamieszkałych na obszarze W. M. Gdańska z sum uzyskanych z dochodów z nieruchomości, będących własnością innych cudzoziemców niż zamieszkałych na obszarze W. M. Gdańska, nie mieści się w granicach normalnego obrotu płatniczego z W. M. Gdańskiem.

IV

Przepisy niniejszego okólnika odnoszące się do administratorów nie-

ruchomości, stosują się analogicznie do zarządców przymusowych, sekwestраторów i kuratorów.

Komisja Dewizowa

UWAGA: Okólnik Komisji Dewizowej nr 24 z dnia 22 lipca 1936 przestaje obowiązywać.

Warszawa, dnia 29 kwietnia 1937 r.

OKÓLNIK Nr. 44.

Rozrachunek z ludnością żydowską w Palestynie

W związku z wejściem w życie z dniem 1 maja 1937 r. porozumienia rozrachunkowego, zawartego przez Polski Instytut Rozrachunkowy z przedstawicielstwem ludności żydowskiej w Palestynie, Komisja Dewizowa zarządza co następuje:

I

Należności ludności żydowskiej, zamieszkałej w Palestynie, z tytułu importu towarów palestyńskich do polskiego obszaru celnego, jak również zaliczki na te towary, mogą być przekazywane tylko za pośrednictwem Polskiego Instytutu Rozrachunkowego. To samo dotyczy kosztów dodatkowych, związanych z takim importem, tudzież z eksportem towarów polskich, dokonany z polskiego obszaru celnego do Palestyny dla odbiorców żydowskich.

Eksport z polskiego obszaru celnego towarów polskich do Palestyny dla odbiorców żydowskich będzie mógł być dokonywany za zapłatą w drodze rozrachunku na [warunkach, określonych instrukcją Polskiego Instytutu Rozrachunkowego, jaką otrzymają organizacje wydające zaświadczenia walutowe. Instrukcja ta zawierać będzie listę towarów, które nie mogą być wywożone do Palestyny za zapłatą w drodze rozrachunku.

II

Wyłącznie za pośrednictwem Polskiego Instytutu Rozrachunkowego mogą być wykonywane do Palestyny przekazy na następujące cele:

- a) cele związane z emigracją ludności żydowskiej do Palestyny,
- b) na koszt utrzymania i zapomogi dla ludności żydowskiej w Palestynie,
- c) na cele turystyki do Palestyny dla turystów Żydów.

III

Komisja Dewizowa upoważnia — aż do odwołania — Polski Instytut Rozrachunkowy do przekazywania do Palestyny w drodze rozrachunku:

- a) na cele turystyczne kwot pokazowych do wysokości Ł. P. 40.— od osoby na podstawie paszportu zagranicznego, zaopatrzonego wizą pobytową;
- b) na koszty utrzymania osób przebywających w Palestynie w celach kształcenia się i leczniczych do wysokości zł. 250.— na osobę miesięcznie oraz na zapomogi do wysokości zł. 100.— na osobę miesięcznie po stwierdzeniu faktu i celu przebywania w Palestynie oraz konieczności przekazu w myśl przepisów okólnika Nr. 4. z dn. 17.XII.1936 r. pkt. 3;
- c) kwot pokazowych wymaganych od emigrantów przy wjeździe do Palestyny w wysokości oznaczonej w certyfikacie imigracyjnym, nie więcej jednak niż Ł. P. 1000 — od osoby z zastrzeżeniem podjęcia przekazu w Palestynie osobiście przez emigranta;
- d) na zakup działek gruntu i inne cele inwestycyjne w Palestynie do wysokości Ł. P. 250.— od osoby po stwierdzeniu, że dana osoba otrzyma pozwolenie na imigrację oraz — że dokonane inwestycje będą uwzględnione przy ustalaniu dla niej kwoty pokazowej.

Przekazy na cele wyszczególnione w rozdziale II pkt. a)—c) wyższych sum, niż wyżej wymienione, będzie przyjmował Polski Instytut Rozrachunkowy tylko na zasadzie osobnego zezwolenia Komisji Dewizowej, udzielonego przez nią na podstawie wniosku, zgłoszonego za pośrednictwem Oddziału Banku Polskiego lub Banku Dewizowego

IV

Przepisy niniejszego okólnika obowiązują również przedsiębiorstwa i organizacje, którym Komisja Dewizowa udzieliła generalnych upoważnień do samodzielnego dysponowania posiadanymi zapasami dewiz (autonomie dewizowe).

Komisja Dewizowa

OKÓLNIKI MINISTERSTWA SKARBU

**OKÓLNIK MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 27 KWIETNIA 1937 R.
L. D. IV. 10329/3/37**

w sprawie wydawania pozwoleń przywozu za pośrednictwem izb przemysłowo-handlowych oraz Centralnej Komisji Przywozowej

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 11 z 1937 r., poz. 379)

Nawiązując do pkt. 1, 2 i 5 okólnika L. D. IV. 2749/3/37 z dnia 8 lutego 1937 r. w sprawie postępowania z pozwoleńiami przywozu (Dz. Urz. M. Sk. Nr. 4, poz. 122) Ministerstwo Skarbu wyjaśnia dodatkowo, co następuje:

1) W okręgu Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie pozwolenia przywozu będą wydawane, począwszy od dnia 10 maja 1937 r., za pośrednictwem Centralnej Komisji Przywozowej w Warszawie, a nie za pośrednictwem Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie; oryginały i duplikaty takich pozwoleń będą zaopatrzone na odwrotnej stronie w pieczęć Centralnej Komisji Przywozowej. Pozwolenia przywozu wydawane dotychczas za pośrednictwem Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, zachowują swą ważność w terminach w nich wskazanych.

2) Może zdarzyć się, że zajdzie potrzeba uzupełnienia, zmiany lub poprawienia wydanego pozwolenia: w takich przypadkach, czy to na żądanie strony, czy też na żądanie instytucji wydającej pozwolenie albo też z urzędu (pkt. 5 powołanego okólnika), należy duplikaty pozwoleń i ew. oryginały przysyłać do tej instytucji, za której pośrednictwem zostało wydane dane pozwolenie. Na żądanie Centralnej Komisji Przywozowej należy przysyłać jej duplikaty pozwoleń i ew. oryginały bez względu na to, czy pozwolenie dane zostało wydane bezpośrednio przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu, czy za pośrednictwem jednej z Izb Przemysłowo-Handlowych.

OKÓLNİK C. 4 MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 11 MAJA 1937 R.

L. D. IV. 9824/3/37

w sprawie wywozu środków płatniczych i książeczek oszczędnościowych w transportach zbiorowych

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 14 z 1937 r., poz. 450)

Stosownie do uchwał Komisji Dewizowej z dnia 25 listopada 1936 r. w sprawie Towarzystw Żeglugowych oraz Syndykatu Emigracyjnego, Sp. z o. o., Min. Skarbu wyjaśnia co następuje:

Kierownicy transportów zbiorowych emigracyjnych, organizowanych przez Syndykat Emigracyjny, Sp. z o. o. w Warszawie i jego oddziały, względnie przez jedno z towarzystw żeglugowych lub biur podróży wymienionych w spisie (zał. Nr. 1) — mogą wywozić środki płatnicze i książeczki oszczędnościowe, należące do członków transportu, a wyszczególnione w specjalnych zestawieniach (zał. Nr. 2).

Powyższe zestawienia, wymieniające obok nazwisk podróżnych środki płatnicze, książeczki oszczędnościowe i potwierdzenia z odbioru są ważne tylko wówczas, gdy są poświadczone jednocześnie przez instytucję organizującą transport, oraz przez bank dewizowy.

Uczestnicy transportów mogą w tych przypadkach oprócz środków płatniczych i książeczek oszczędnościowych wyszczególnionych w zestawieniach, wywozić nadto środki płatnicze na ogólnych zasadach, tzn. do wysokości równowartości 200 zł. na każdy oddzielny paszport — bez zezwolenia, a powyżej tej kwoty — na podstawie indywidualnego pozwolenia Komisji Dewizowej.

Zestawienia powinny być przy wyjeździe odebrane kierownikowi transportu i zwrócone temu bankowi dewizowemu, który zestawienie po-

świadczył, z adnotacją, że zestawienie zostało wykorzystane. Jeżeli którakolwiek z osób wymienionych w zestawieniu nie wyjechała, a zatem wymienione przy tej osobie środki płatnicze itp. nie zostały wywiezione, należy na zestawieniu uczynić o tym odpowiednią wzmiankę.

Załącznik Nr. 1 do okólnika Min. Sk.

L. D. IV. 9824/3/37.

Spis towarzystw żeglugowych i biur podróży.

1. Gdynia Ameryka, Linie Żeglugowe S. A.
2. Angielska Sp. Akc. Zjednoczona Korporacja Bałtycka, United Baltic Corporation.
3. Canadian Pacific Railway.
4. Chargeurs Reunis.
5. Compagnie Générale Transatlantique (French Line).
6. Cosulich S. T. N.
7. Cunard White Star, Ltd.
8. Holland America Line.
9. Lloyd Triestino.
10. „Italia” (Flotte Riunita).
11. Pacific Steam Navigation Co.
12. Royal Mail Line, Ltd.
13. United States Lines.
14. Worms et Co.
15. Wagons—Lits Cook.
16. „Francopol”.
17. Orbis.

OKÓLNIK C. 5 MINISTERSTWA SKARBU Z DNIA 11 MAJA 1937 R.

L. D. IV. 10218/3/37

w sprawie zaświadczeń o przywozie pieniędzy i walorów

(Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 14 z 1937 r., poz. 451)

Ministerstwo Skarbu zwraca uwagę na konieczność bezwzględnego przestrzegania przepisów działu V pkt. 4 instrukcji L. D. IV. 18876/3/36 z dnia 8 sierpnia 1936 r. w sprawie wykonywania przez urzędy celne i placówki graniczne kontroli skarbowej przepisów o obrocie pieniężnym z zagranicą (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 21, poz. 680). W myśl powołanych wyżej przepisów, zaświadczenie o przywozie pieniędzy i walorów uprawnia do powrotnego wywozu tylko tych pieniędzy i walorów, które są wymienione w zaświadczeniu, przy czym pieniądze w gotówce mogą być wywożone w innych odcinkach tej samej waluty. Natomiast wywóz innych środków płatniczych, niż wymienione w zaświadczeniu, jest dopuszczalny tylko wówczas, gdy bank dewizowy stwierdzi na zaświadczeniu zamianę przywiezionych środków płatniczych na inne, np. gdy podróżny zamiast przywiezionego czeku, wywozi inne środki płatnicze, to tych środków nie

wolno wypuścić za granicę, jeżeli na zaświadczeniu o przywozie nie ma adnotacji banku dewizowego, stwierdzającej dokonanie zamiany przywiezionych środków płatniczych na inne.

Jednocześnie Ministerstwo Skarbu, celem uniemożliwienia otrzymania przez podróżnych w podstępny sposób dwóch zaświadczeń o przywozie pieniędzy i walorów zarządza notowanie faktu wydania takiego zaświadczenia przez umieszczenie w paszporcie (na stronie ostatniej) adnotacji tej treści:

„Urząd Celny albo (Placówka Granicznej Kontroli Skarbowej) w . . .
Zaświadczenie o przywozie pieniędzy i walorów wydano dnia . . .
podpis”.

Celem ułatwienia, należy powyższą adnotację umieszczać przy pomocy pieczętek gumowych, w które należy się zaopatrzyć.

Przed wystawieniem zaświadczenia o przywozie pieniędzy i walorów należy zawsze sprawdzać, czy podróżny nie otrzymał już w czasie tej samej odprawy takiego zaświadczenia. Uczynioną w paszporcie na ostatniej stronie powyższą adnotację należy skreślać po odebraniu podróżnemu przy wyjeździe wydanego zaświadczenia.

INFORMACJE

Z Komisji Dewizowej.

Wydane zostały następujące okólniki:

Okólnik Nr. 10 z dnia 22 maja 1937 r. w sprawie sprzedaży i kupna złota na cele przemysłowo-przetwórcze, naukowe i lecznicze. Dawny okólnik z dnia 13 maja 1936 r. w tym samym przedmiocie przestał obowiązywać.

Okólnik Nr. 29 z dnia 4 czerwca 1937 r. w sprawie wyjazdów do Czechosłowacji. Dawny okólnik z dnia 31 lipca 1936 r. oraz ustęp 3 okólnika Nr. 38 z dnia 29 października 1936 r. w tym samym przedmiocie przestały obowiązywać.

Okólnik Nr. 27 z dnia 14 czerwca 1937— w sprawie wywozu za granicę środków płatniczych, walorów i książeczek oszczędnościowych. Dawny okólnik z dnia 30 lipca 1936 r. w tym samym przedmiocie przestał obowiązywać.

Okólnik Nr. 45 z dnia 23 czerwca 1937 r. — w sprawie wyjazdów do Bułgarii, Jugosławii, Węgier i Rumunii, zmieniający okólnik z 14 czerwca 1937 r. w tym samym przedmiocie oraz uzupełniający okólnik Nr. 29.

Ogłoszony został w prasie następujący komunikat urzędowy Komisji Dewizowej:

W pasie pogranicznym zdarzają się częste przypadki zaofiarowania

przez cudzoziemców pieniędzy zagranicznych za sprzedane im na własny użytek towary względnie za świadczenia lub usługi. W związku z tym wyjaśnia się, że przyjmowanie zagranicznych środków płatniczych jest bez zezwolenia Komisji Dewizowej zabronione.

Osoby, które są zainteresowane w uzyskaniu takiego zezwolenia ze względu na to, że odbierają zapłatę w walutach obcych w miejscowości lub porze, gdy sprzedanie tych walut bankowi dewizowemu nie jest możliwe, mogą ubiegać się o zezwolenie Komisji Dewizowej na przyjmowanie z powyższych tytułów do ściśle ograniczonej wysokości pieniędzy zagranicznych z tym, że zainkasowane obce środki płatnicze zostaną odprzedane bankowi lub agentowi dewizowemu.

Podania zainteresowanych osób do Komisji Dewizowej winny być poświadczone przez właściwą władzę administracji ogólnej lub samorządowej, która winna stwierdzić w każdym przypadku potrzebę udzielenia wspomnianego zezwolenia ze względu na warunki zarabkowania petenta i stosunki danej miejscowości.

Przypisek Redakcji:

Komunikat powyższy ma ważne znaczenie ogólne, gdyż zawiera urzędowe potwierdzenie stanowiska zajmowanego przez Komisję Dewizową, że za zabroniony przez art. 5 Dekretu dewizowego handel zagranicznymi środkami płatniczymi należy rozumieć również zapłatę w zagranicznych środkach płatniczych ceny kupna oraz usług i świadczeń.

* * *

Z Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

W Monitorze Polskim z 25 maja 1937 r. Nr. 117, poz. 179 ogłoszone zostało zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z 19 maja 1937 r., zmieniające częściowo zarządzenie z dnia 22 stycznia 1937 r. (Monitor Polski Nr. 21, poz. 33) w sprawie przyjmowania zgłoszeń wywozowych oraz wydawania zaświadczeń walutowych.

Zmiany te dotyczą: 1) rozszerzenia uprawnień Dyrekcji Naczelnej Lasów Państwowych na doręczanie eksporterom zaświadczeń walutowych na produkty eksportowane przez Liceum Krzemienieckie; 2) rozszerzenia uprawnień w zakresie doręczania zaświadczeń walutowych przez Polski Związek Eksporterów Bekonu i Artykułów Zwierzęcych w Warszawie na przetwory warzywne, grzybowe, owocowe, mięsne i soki; 3) rozszerzenia wyżej wymienionych uprawnień Zrzeszenia Eksporterów Drobiu i Ubocznych Artykułów Rolnych w Warszawie na grzyby świeże i suszone, raki i jagody; 4) nadania prawa doręczania zaświadczeń walutowych na wszystkie artykuły włókiennicze Zrzeszeniu Eksporterów Wyrobów Włókienniczych w Bielsku na miejsce Związku Eksporterów Przemysłu Włókienniczego Spółdzielnia z o. o. w Bielsku; 5) nadania prawa doręczania zaświadczeń walutowych następującym organizacjom: a) Radzie Naczelnej Przemysłu Filmowego w Polsce, w Warszawie — na naświetlone wstęgi kinematograficzne, negatywy i pozytywy, dźwiękowe i nieme, b) Ogólnopol-

skiemu Związkowi Przetwórców i Eksporterów Pierza i Puchu w Warszawie — na pierze, puch i pióra ozdobne oraz szypułki, c) Zrzeszeniu Wytwórców Konserw w Warszawie—na konserwy rybne, przetwory warzywne, grzybowe, owocowe, mięsne i soki.

* * *

Ze Związku Banków w Polsce.

Wydane zostały następujące okólniki:

Okólnik Nr. 53 z 5 maja 1937 r.—w sprawie rozliczania przez eksporterów wydatków zagranicznych bezpośrednio w związkach gospodarczych.

Okólnik Nr. 54 z 8 maja 1937 r.—w sprawie: 1) obowiązku banków dewizowych skreślenia przed wydaniem weksła wykupującemu lub osobie trzeciej klauzul na wekslu, wymienionych w rozdziale II okólnika Nr. 26 Komisji Dewizowej, 2) nieuwzględniania w zestawieniach obrotów pieniędzmi zagranicznymi wymienionych w rozdziale II okólnika Nr. 1 Komisji Dewizowej obrotów z Oddziałem Warszawskim Banku Francusko-Polskiego oraz korespondujących transakcyj zawartych z klientelą, uskuteczniionych według przepisów rozdziału II okólnika Nr. 28 Komisji Dewizowej, 3) wyjaśnienia, że zgłoszenie do Banku Polskiego wystawienia poręki wobec cudzoziemców zgodnie z art. 9 ust. 2 Dekr. dew. nie zawiera zezwolenia na przekazanie sumy za granicę lub na wypłacenie jej w kraju z polecenia cudzoziemca.

Okólnik Nr. 55 z 8 maja 1937 r. — w sprawie wyjaśnień, dotyczących okólnika Nr. 14 Komisji Dewizowej w przedmiocie regulowania należności za importowane do Polski towary.

Okólnik Nr. 56 z 12 maja 1937 r. — w sprawie wyjaśnienia P. I. R., że kurs rozrachunkowy funta palestyńskiego wynosi aż do odwołania zł. 26.17.

Okólnik Nr. 57 z 24 maja 1937 r. — w sprawie upoważnienia banków dewizowych do regulowania zapłaty za importowany towar, o ile suma podana we wniosku różni się od wartości towaru w pozwoleniu przywozu nie więcej niż o 2% tej ostatniej, a w każdym razie nie więcej niż o 100 zł. Z powyższego upoważnienia banki winny korzystać jedynie w wyjątkowych i szczególnie uzasadnionych przypadkach.

Okólnik Nr. 58 z 28 maja 1937 r.—w sprawie układu statystyki przekazów do Francji.

* * *

Wyjazdy na wystawę międzynarodową do Paryża.

Osoby, udające się do Francji za indywidualnymi paszportami zagranicznymi z nadrukiem „Międzynarodowa wystawa paryska 1937 r.”, winny nabyć w jednym z niżej wyliczonych banków czek nieprzenaszalny PIRu w wysokości od 500 do 1.200 franków za każdy tydzień pobytu,

przy paszportach zbiorowych suma czeku wynosi od 400 do 800 franków. Nie jest konieczny zakup czeków dla dzieci poniżej lat 4, zaś dla dzieci od 4 do 14 lat wspomniane kwoty zniżone będą do 50%. Wyjątkowo najwyższa tygodniowa suma czeku będzie mogła być za odpowiednim usprawiedliwieniem podwyższona, jak również najniższa suma tygodniowa obniżona. Czeki nabywać można: w Banku Gospodarstwa Krajowego, Banku P.K.O. w Warszawie, Banku Francusko-Polskim, Banku Handlowym, Banku Związku Spółek Zarobkowych i Powszechnym Banku Kredytowym.

* * *

Wyjazdy turystyczne do Rumunii.

Osoby, udające się z Polski do Rumunii, winny wykupić na każdy tydzień pobytu w Rumunii nieprzenaszalne czeki w wysokości od zł. 100 do 200, zaś przy wycieczkach zbiorowych od zł. 75 do 150. Dzieci poniżej lat 4 są zwolnione od obowiązku zakupu czeków, zaś dla dzieci od lat 4 do 14 obowiązuje połowa wyżej wymienionych kwot. Młodzież akademicka i szkolna korzysta z 50% zniżki kwoty minimum czeków. Czeki będą wypłacane w Rumunii w równowartości w lejach powiększonej o 38% premię.

* * *

Wyjazdy do Czechosłowacji.

Osoby udające się do Czechosłowacji za paszportami zagranicznymi w celach turystycznych lub kuracyjnych mogą nabyć w bankach dewizowych akredytywę na upoważniony bank czechosłowacki — do wysokości równowartości zł. 800. — dla każdej wyjeżdżającej osoby w stosunku miesięcznym na czas zadeklarowanego we wniosku pobytu w Czechosłowacji. Ponadto wolno wywieźć gotowizną pieniądze polskie w wysokości do zł. 50.—.

* * *

Odmrażanie wierzytelności niehandlowych w Niemczech.

W powyższej sprawie P.I.R. podał za pośrednictwem prasy do wiadomości co następuje:

1. P.I.R. nie zajmuje się odmrażaniem tych wierzytelności; sprawy związane z tymi wierzytelnościami regulują następujące umowy i układy:

a) układ waloryzacyjny z dnia 5.VII.1928 r. (Dz. U. R. P. z r. 1931, Nr. 19, poz. 106);

b) układ o Kasach Oszczędności z dn. 14.XI.1928 r. (Dz. U. R. P. z r. 1931, Nr. 19, poz. 108);

c) układ o uregulowaniu stosunków prawnych Niemieckiego Zakładu dla listów zastawnych w Poznaniu z dnia 14.XII.1928 r. (D. U. R. P. z r. 1931, Nr. 19 poz. 110);

d) protokół warszawski z dnia 28.XI.1931 r.;

e) układ o wykupie obligacyj Zachodnio-Pruskich z dnia 10.XI.1934 r. (Dz. U. R. P. z r. 1937, Nr. 1, p. 1);

f) porozumienie Polsko-Niemieckie z dnia 17.X.1936 r. w sprawie uregulowania stosunków prawnych waloryzacyjnych (Dz. U. R. P. z r. 1937, Nr. 1 poz. 3; wyjaśnienie w Monitorze Polskim Nr. 38 z r. 1937).

2. Rozrachunek przeprowadza Komisja Mieszana, składająca się z Oddziałów: Polskiego i Niemieckiego. Biuro Polskiego Oddziału Polsko-Niemieckiej Komisji dla Rozrachunków Waloryzacyjnych mieści się w Poznaniu, ul. 27 Grudnia 8, Biuro Niemieckiego Oddziału tej Komisji mieści się w Berlinie W. 8, Markgrafenstrasse 38.

Do przyjmowania sum przeznaczonych do rozrachunku wyznaczono Komunalny Bank Kredytowy w Poznaniu, ul. 27 Grudnia 8, a w Rzeszy Niemieckiej—Preussische Staatsbank (Seehandlung), Berlin W. 8, Markgrafenstrasse 38.

W sprawach związanych z wierzytelnościami, objętymi wyżej podanymi układami i porozumieniami, należy zwracać się do Komisji Mieszanej.

* * *

Postępy odmrażania wierzytelności handlowych w Niemczech.

Codzienna Gazeta Handlowa donosi, że kwota odmrożonych należności w Niemczech wynosi już 60 milionów złotych, w czym kwota upłyniona i całkowicie przeprowadzona przez rozrachunek wynosi 44 milionów złotych, zaś wartość dokonanych umów na kupno towarów niemieckich dla polskiego życia gospodarczego ustalona została w kwocie 16 milionów złotych.

* * *

Układ w sprawie płatności długów reliefowych.

Ogłoszony został w Dzienniku Ustaw Nr. 42 poz. 330 tekst układu, dotyczącego długów reliefowych wobec Danii, Holandii, Norwegii, Szwecji i Szwajcarii, zawartego w Londynie w dniu 14 marca 1935 r. Układ ten przewiduje plan płatności rat długu w okresie czasu do dnia 1 stycznia 1942 r. i zanulowanie obowiązku płacenia odsetek z wyjątkiem jedynie odsetek od prywatnego długu reliefowego wobec Norwegii.

* * *

Rozrachunek polsko-włoski.

Czynności rozrachunkowe dotyczące obrotu towarowego polsko-włoskiego są wykonywane począwszy od dnia 16 czerwca 1937 r. przez Polski Instytut Rozrachunkowy. (Rozp. Min. Przem. i Handlu z 5.VI 1937 r. ogł. w Dz. Ust. Nr. 42 poz. 336).

Józef Izydor Hercberg

ADWOKAT

PRAWO WEKSŁOWE i CZEKOWE

objaśnione orzecznictwem
Sądu Najwyższego

cena zł. 2.20

w oprawie zł. 2.80

WYDWNICTWO: KSIĘGARNIA PRAWNICZA

WARSZAWA, SENATORSKA 8

TELEFON 516-50 KONTO P. K. O. 22.308

Wydawca: Księgarnia Prawnicza, Warszawa, Senatorska 8

Redakcja i Administracja: Warszawa, Senatorska 8, tel. 516-50

Konto P. K. O. 22.308 — Przekaz rozrachunkowy Nr. 176. Rękopisów nie zwraca się

Prenumerata: kwart. zł. 2.—, półrocz. zł. 4.—, rocz. zł. 8— wraz z przesyłką

Ceny ogłoszeń: 1 str. zł. 200— $\frac{1}{2}$ str. zł. 100— $\frac{1}{4}$ str. zł. 50— $\frac{1}{8}$ str. zł. 25

Redaktor odpowiedzialny: **Józef Filip Hoppenteld**